

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarstvo.

Zeleno ali suho cepljenje trt?

Vkljub skoraj leto za letom se ponavljajočim neuspehom pri cepljenju trt na zeleno, držijo se vinogradniki še vedno trdovratno tega cepljenja in so še danes mnogi med njimi, ki mislijo, da le vinograd, ki je zasajen, oziroma obnovljen z na zeleno cepljenimi trtami, dobro uspeva in da le take trte dobro rodé in rastó!

Temu seveda ni tako, kajti ravno najstarejši trtni nasadi na Kranjskem, to so državne trtnice, od katerih obstoji n. pr. državna trtnica v Kostanjevici že od l. 1884, so zasajeni s trtami, cepljenimi na suho. Te trte pa še danes, po 27. letih, jako dobro rodijo in rastó! — Kdor ne verjame, ta naj gre tja in naj si jih ogleda!

Seveda morajo biti na suho cepljene trte, ki jih sadimo v vinograd, dobro zaraščene.

Marsikateri gospodar, ki je imel neuspeh s trtami, cepljenimi na suho, je tega sam kriv, ker ni pazil in je kupil, oziroma sadil v cepilnem mestu slabo zalite trte. Slabo zaraščena cepljenka ne dobiva zadosti hrane iz zemlje, na cepljenem mestu se sok vstavlja, trta postane gobava in konečno usahne.

V zadnjih desetih letih se je cepljenje na suho zelo izboljšalo s tem, da se je tudi pri nas upeljalo leta 1901 prvič od Francozov priporočeno stratificiranje (siljenje) suhocepljenih trt.

Podpisani je koj leta 1902 pričel delati poskušnje s tem cepljenjem in nekaj let pozneje se je pri državni trtnici v Bršlinu zgradila v to svrhu posebna silnica.

Stratificiranje trt obstoji v tem, da se cepijo spomladi meseca aprila ameriški ključi ali reznice s kratkimi, enočesnimi cepiči po načinu angleške kopulacije. Trte se potem, ne da bi se jih kaj povezalo, vložé v posebne zaboje, najbolj v vlažno žaganje ali šoto, pokrijejo se z drobnim lesnim ogljem in mahom ter se postavijo na gorak in vlažen kraj (v hlev, sobo, gorko leho ali v silnico), kjer ostanejo kake tri tedne. V tem času se pri zadostni vlagi in toploti na cepilnem mestu dobro zalijejo, napravijo koreninice in odženejo. Na to se posade tako siljene trte v dobro zemljo, kjer se do jeseni še bolj čvrsto zarastó, vkoreničijo in dajo lepe, enoletne cepljenke, ki se jih spomladi drugega leta sadi na stalno mesto v vinograd.

Nekateri sadijo tudi stratificirane trte takoj, naravnost iz zabojev v vinograd, po dve k enemu kolu in tudi to se v dobri, globoki zemlji in ob ugodnem, spomladi ne presuhem vremenu, prav dobro obnese. Boljše pa je vložiti stratificirane (siljene) trte prej v zemljo in jih šele drugo leto saditi v vinograd, za to ker so takrat že bolj močne in sušo ter druge neugodnosti vremena lažje prenašajo.

Pri dobrem oskrbovanju, zlasti pa v dobrih, ugodnih letih z zadostno vlago spomladi in zadostno gorkoto po leti, se dosežejo na ta način kar čudovito lepi vspehi. Od 100 cepljenk, ki se jih vloží v zaboj, odpade jih pri siljenju komaj 5 do 6, k večjemu 10. In od 100 takih cepljenk, ki se jih na to vsadi v zemljo, se jih do jeseni lahko 60 do 70 prav popolnoma zaraste. Posebno krasen uspeh tega cepljenja je videti letos v državni trtnici v Bršlinu pri Novem mestu. (Krasne vspehe ima letos tudi trtnica kmetijske šole na Grmu in trtnica kmetijske podružnice novomeške. Op. ured.) — Trte so naravnost krasne, nekatere vrste (sorte) imajo že nad en meter dolge, močne mladike. Priporočam vinogradnikom, kakor n. pr. izletnikom, porotnikom, sejmarjem in sploh vsakemu, ki ga pripelje pot v Novomesto, da ne zamudi prilike, da si te trte ogleda. Tudi drugo državno trtnico (v bližini mesta) jim priporočam za ogled, ker je vkljub suši letos v posebno lepem stanju. Videti je tam razne žlahtne vrste trt, cepljene na raznih podlagah v rodečem stanu.

Oglasijo naj se pri delovodji državnih trtnic g. Antonu Globelniku v Bršlinu, oziroma pri podpisanim. — Prvi ima tudi sam jako lep vinograd v Trškigori, zasajen deloma s stratificiranimi cepljenkami, ki jih je sadil letos iz zabojev naravnost v vinograd.

Štratificiranje trt ima pred zelenim cepljenjem sledeče prednosti:

1.) Cepljenje se vrši v času, ko ni toliko dela kot v času zelenega cepljenja.

2.) Za cepljenje, ki gre hitro od rok, ni treba lepega vremena in dragih gumijevih vezi.

3.) Nabava cepičev je lahka, ker se suhi cepiči, to je enoletne mladike, ki spomladi odpadejo pri reznji, dobijo lahko povsodi. Ako želimo cepiti kake posebne vrste, dobimo cepiče lahko iz poljubno oddaljenih krajev, kar je pri zelenih cepičih nemogoče, ker se posušé.

4.) Uspeh cepljenja ni odvisen toliko od vremena kot pri zelenem cepljenju, zato je skoraj vedno boljši kot pri zelenem cepljenju.

5.) Kadar je vinograd enkrat zasajen, odpade vsako drugo, drago in zamudno delo, kakor obiranje divjih izrastkov, grubanje itd. pri zelenem cepljenju.

6.) Vinograd zasajen z dobrimi, svežimi, na suho cepljenimi trtami kaže v drugem letu k večjemu 5—10% odpadka, to se pravi, da se od sto zasajenih, cepljenih trt navadno samo 3—5, v najneugodnejšem slučaju pa 10 ne prime in jih je treba drugo leto posaditi. Za to je vinograd zasajen s cepljenkami koj v drugem letu veliko bolj enakomern kot pri zelenem cepljenju na mestu.

7.) Na morebitne ugovore, da zeleno cepljene trte hitreje rastó in prej rodijo kot na suho cepljene, moram odgovoriti, da to ni res. Če letos posadim cepljenko, bo

v dveh letih ravnotako lepa, kot na zeleno cepljena trta. Pomisliti moramo namreč, da je pri zelenem cepljenju treba najprvo posaditi divjo, ameriško trto in potem dve leti čakati, predno je za cepiti.

Potom subega cepljenja si pa vzgojim cepljenko lahko že leto prej, predno mislim rigolati, doma na vrtu in spomladi družega leta, koj po rigolanju, ki sem ga po zimi izvršil, sadim že cepljene trte v vinograd in potem imam mir! Predno so ob enem sajeni divjaki za cepiti, so te cepljenke že dve do tri leta stare in že rodijo.

8.) Neprecenljive vrednosti je pa suho cepljenje zlasti za kraje z bolj mrzlim podnebjem, kakor n. pr. žužemberški, radeški, zatiški, litijski in deloma tudi mokronoški in trebanjski sodni okraj. Vsled bolj mrzlega podnebjja je tam mogoče šele pozno (v drugi polovici junija ali še pozneje) na zeleno cepiti. Pozno cepljenje se ne prime tako rado, kot zgodnje, cepljenke dobro ne dozore in potem ali po zimi pozebejo, ali pa pogrubane v zemlji segniyejo. To so že zdavnej spoznali vinogradniki nekaterih naprednih občin teh okrajev, kakor Št. Janž, Tržišče, Mokronog, Št. Rupert itd. Marljiva mokronoška kmetijska podružnica cepi na leto 100.000 in več trt na ta način in še to ne zadostuje, kupujejo jih še drugod, kajti samo Št. Janžka občina porabi na leto na 50 do 70.000 trt, od tega pa večidel na suho cepljenih, štraticiranih trt.

Tudi v drugih okrajih se bavijo nekatera društva in tudi posamezni kmetje s pridelovanjem cepljenk potom štraticiranja. To je gotovo posnemanja in hvale vredno. Zato naj bi se ta način cepljenja sploh povsod udomačil.

V to svrhu prireja podpisani pri državni trtnici v Brslinu vsako leto cepilne tečaje, pri katerih se lahko vsak vinogradnik temu cepljenju priuči. Žalibog je udeležba prav slaba, letos je n. pr. prišel k tečaju samo en posestnik. Pri taki brezbriznosti ni čuda, da ne napredujemo! Podpisani je spisal tudi knjižico o tem cepljenju, ki jo je izdala c. kr. kmetijska družba v Ljubljani. Naj vsi pripomočki, kakor tudi te-le vrstice vinogradnike privedejo do tega, da se poprimejo suhega cepljenja in štraticiranja (siljenja) trt in da si s tem znatno olajšajo obnovev po trtni uši uničenih vinogradov.

C. kr. vinarski nadzornik: **B. Skalicky.**

Občinske volitve v Novem mestu.*)

Pod tem naslovom se je oglašil v času kislih kumar naš obče znani dopisnik „Slov. Naroda“ ter napadal, z le njemu lastno brezobzirnostjo v dolgoveznih, nepremišljenih in neresničnih dopisih, naše delavne moze, kateri so storili dosedaj res kaj za občni blagor Novega mesta.

„Stari agitator“ je res mož na svojem mestu, on ni delal še nikedar in nikoli, odkar osrečuje Novo mesto s svojo navzočnostjo, kaj brezplačnega za občo korist, niti v kaki odbor se ni pustil voliti bodisi društveni ali občinski, ker dobro zna, da so taka mesta ne samo naporna in odgovorna, temveč zelo nehvaležna in tudi ne neso prav nobenega dobička. Hvaležnejše in mnogo lažje delo je pa, kritikovati in napadati in ako je to tudi popolnoma neutemeljeno, kakor se je to zgodilo sedaj v sedmih člankih „Slov. Naroda“. Med drugimi bistroumnimi nasveti in napadi se zelo zrcali v „Slov. Narodu“ št. 186 izmišljena trditev, da je mestni občinski odbor v seji dne 5. septembra 1910, glede prevzetja tukajšnje nadaljevalne dekliške šole po šolskih sestrah „de Notre Dame“ v Šmihelu, sklenil sledeče: „... da prevzame (mestna občina) Rometovo bajto in vrt za 16.000 K, da sezida na tem svetu hišo za konvent in internat, — toraj veliko poslopje, šolske sestre smejo pa zahtevati kakor hočejo velike prostore za internat. Da bo stal to poslopje (mestno občino), ki bi se imelo zidati za te dame, 200.000 kron i. t. d.

*) Ta dopis nam je došel iz prizadetih meščanskih krogov.

Tega in takega sklepa tukajšni občinski odbor nikedar ni storil in je toraj taka trditev nesramna laž, ako jo tudi izreče še tako „kunštni“ in makari tudi stari agitator — z namenom, da bi z obrekovanjem dosegel pri prihodnjih obč. volitvah kake boljše uspehe za svoje kandidate (dvomljive vrednosti). Mestni občinski odbor se je res bavil in posvetoval radi prevzetja tukajšnje nadaljevalne dekliške šole (šesti, sedmi in osmi razred) po šolskih sestrah „de Notre Dame“ v Šmihelu ter konečno soglasno sklenil dne 5. septembra 1910 na predlog poročevalca in predsednika mest. kraj. šol. sveta Karol Rosman-a sledeče:

I. Mestnemu županstvu se naroča, da odda takoj tukajšno nadaljevalno dekliško šolo šolskim sestram „de Notre Dame“ v Šmihelu pod pogoji, katere so sprejele in jih sporočile mestnemu županstvu z dopisom z dne 4. sept. 1910, št. 211 (dopis se glasi: „Pogodbe, ki jo je slavno županstvo z dne 3. t. m. št. 1120 nam poslati blagovolilo, ne moremo takoj podpisati, ker vsebuje tako dalekosežne in težko izvedljive pogoje, da jih je treba poprej resno pretehtati in preudariti. Da bi se pa ta zadeva z ozirom na to, da je začetek šolskega leta že pred durmi, preveč ne zakasnila, javljamo, da smo pripravljene, začasno že letos otvoriti 6. in 7. razred nadaljevalne šole v Novem mestu, če se nam odkažejo potrebni šolski prostori, oprema šolskih sob, ter stanovanje za učiteljice; da se poskrbi za kurjavo in se dovoli, od imovitejših učenk pobirati šolnino na mesec po 6 kron.

Slavno mestno županstvo naj nas v kratkem obvestiti blagovoli, kedaj da naj začnemo s poukom. Glede stalnega prevzetja novomeške nadaljevalne dekliške šole naj bi se pa pogajanje čimprej začelo, da bi se po tehtnem razmotrivanju kmalo mogla skleniti za obe stranki kolikor mogoče ugodna pogodba.

Končno pripomnimo, da smo za žrtve pripravljene, ne bomo pa mogle sprejeti bremen, ki bi naše moči presegale“ — v začasno oskrbo z zahtevo, da otvori vže v šol. letu 1910/11 6. in 7. razred te šole.

II. Mestnemu županstvu se dá potrební kredit, ter mu naroči, da popravi takoj hišo Neže Rome za potrebne šolske prostore in stanovanje sestram učiteljicam — po predloženem načrtu, katere popravila smejo stati k večjemu 4—500 K.

III. Mestnemu županstvu se dovoli, da preskrbi iz mestnega gozda drva (za šol. leto 1910/11), kar se jih bode rabilo na nadaljevalni dekliški šoli za kurjavo.

IV. Mestno županstvo naj sporoči šol. sestram „de Notre Dame“ v Šmihelu, da bodo smeje pobirati na tukajšni nadaljevalni dekliški šoli od imovitejših učenk šolnino in sicer 6 K na mesec, a od ubožnih nič. Katere učenke so ubožne in šolnine proste, določeval bode mestni kraj. šol. svet.

V. Mestnemu županstvu se naroči, da takoj nadaljuje pogajanja s šol. sestrami iz Šmihela, glede definitivnega prevzetja tukajšnje nadaljevalne dekliške šole ter o končnem uspehu poroča mest. obč. odboru.

Podlaga za pogajanja so sledeči pogoji:

Mestno županstvo je pripravljeno odstopiti redu šolskih sestrâ „de Notre Dame“ v Šmihelu bivše posestvo Neže Rome v Novem mestu ležeče pod ulico „Med vrti“ v porabo brezplačno oziroma v last pod sledečimi pogoji:

1. Šolske sestre „de Notre Dame“ otvore in vzdržujejo v Novem mestu už v šolskem letu 1910/11 6. in 7. razred nadaljevalne dekliške šole ter v šolskem letu 1911/12 otvore tudi 8. razred te šole in v tem letu preskrbe tej šoli tudi pravico javnosti.

2. To šolo morajo preustrojiti najkasneje do konca šolskega leta 1914/15 v meščansko šolo.

3. Na tej šoli morajo podučevati izključno samo izprašane in usposobljene učiteljice, katere nastavlja predstojništvo šolskih sester, naznanivši imena učiteljic s spričevali mest. krajnemu šolskemu svetu.

4. Za slučaj obolenja kake sestre učiteljice je ta takoj nadomestiti z drugo in le usposobljeno učiteljico.

5. Mestni kraj. šol. svet sme zahtevati od predstojništva šol. sester zamenjavo kake učiteljice z drugo učiteljico, ako bi radi nje trpel poduk v napredku ali pa disciplina, a to še-le po zaslišanju c. kr. okrajnega in mest. kraj. šol. nadzornika.

6. Učni jezik mora biti slovenski, podučevati se smejo v nemškem predmetu samo oni, katere bode določil vsakoletno mest. kraj. šol. svet.

7. Šolske sestre smeje pobirati šolnino in sicer do 6 K mesečno od učenk. Vendar pa ne sme biti ta šolnina v Novem mestu nikedar višja, kakor je dotično leto v samostanski meščanski šoli v Šmihelu.

8. Pridne mestne ubožne učenke so šolnine proste in do-
loči to, katera je šolnine prosta mest. kraj. šol. svet.

9. Mestna občina prispeva, vsled sklepa mest. obč. odbora
z dne 2. decembra 1904 brezobvezno koliko časa, na leto
600 K, a si pa pridrži pravico sonadzorstva glede šolskega po-
duka potom mest. kraj. šol. sveta.

10. Mestni krajni šolski svet določa razmeram primeren čas za
vsakdanji poduk in določa druge izjemne šolskega poduka proste dneve.

11. Šolsko vodstvo mora voditi natančni hišni in šolski
inventar — po šolskih predpisih — ter ga vsako leto predložiti
v odobrenje mest. kraj. šol. svet.

12. Sedajni šolski inventar šestega razreda obstoječ iz
oprave in učil ter drugih predmetov, kakor tudi hišna, kuhinjska
in druga oprava preide z dnevom prevzetja šole v brezplačno
porabo šolskim sestram.

13. Ako bi kedaj opustile šolske sestre „de Notre Dame“
in to iz katerega koli vzroka tukajšnje nadaljevalno oziroma
meščansko dekleško šolo, pripade gori označeno posestvo hiša
št. 157 ter stavb. parc. 233 in vrt. parc. 151 in 152 k. o. Novo
mesto pod vlož. št. 352, kakor tudi ves do tega časa nabavljeni
hišni in šolski inventar — brez vsake odškodnine — zopet v
last mestni občini.

Radi tega se tudi ne sme obremeniti, kaj odprodati ali od-
vzeti od gori imenovanega posestva, hišnega in šolskega inven-
tarja, ako temu ne privoli mestni obč. odbor.

14. Ta pravica se mora vknjižiti v korist mestne občine
v c. kr. zemljiški knjigi na gori imenovanem posestvu. Poslopje,
kakor ves hišni in šolski inventar je zavarovati po faktični
vrednosti pri kaki javni in oblastveno potrjeni zavarovalnici.

Predstojeci pogoji postanejo pravovelnost po sklenjenem
dogovoru z šolskimi sestrami „de Notre Dame“ v Šmihelu, a
jih mora še enkrat po končanih pogajanjih s šolskimi sestrami
potrditi mestni občinski odbor, kateri si pridrži še pravico, da
jih event. še spopolni v smislu pogajanj.

Toraj tak in nič drugačen je bil — zloglasni — sklep
mestnega občinskega odbora z dne 5. septembra 1910, vsled ka-
terege se je razkoračil — v času hude vročine — naš „Stari“
agitator ter vse mogoče strahove naslikal našemu meščanstvu.
Kje je mož našel ogromne stroške od 200.000 K za tako od-
dajo šole, kakor je bilo sklenjeno, mislim, da je težko najti pri-
meren zagovor za tako nesmiselno trditev tudi v pasjih dneh,
ako ne pritiska preveč na — vročina, katera je bila res še nez-
nosnejša, kakor pa ta skarpucan lažnjivi dopis.

Pa v tem se dalje prerekati bilo bi pač od več, ker si
bode vsak razsoden bralec sam napravil sodbo ali je bilo pametno
od starega agitatorja ali ne, da je brezpotrebno napadal za
Novo mesto zelo potrebno nadaljevalno dekleško šolo in to v času,
ko nimamo prav nobenega upanja, da bi nam zamogel v dogled-
nem času kdo drugi tako potrebno šolo preskrbeti.

Da je bila ta šola za uradniške in ne prebogate meščane
zelo potrebna, pokazalo se je po številnem obisku in pa po lepo
uspelem napredku, kateri se je dosegel na tej šoli. Da je temu
res tako, bodo pritrdili radevolje in z zadovoljnostjo stariši onih dek-
lic, ktere so obiskavale vže sedaj to nadaljevalno šolo — dve leti.

Da so pa tudi dobre samostanske šole, je pa dokaz to, da
so postale novomeška dekleta, ktere so obiskovale samostanske
šole, dobre, ne hinavske pač pa poštene in zelo narodne žene
in matere. In to so dokazale vže nešteto krat, sosebno se pa to
dokazuje vsako leto z dobro uspelimi narodnimi prireditvami,
katere se vrše pod njih patronanco in z njih agilno delavnostjo.

V sedanjem času — času ljutega kruhoborstva, se goji
hinavščina izven samostanskih šol mnogobolje kakor pa v samo-
stanih kakor trdi učenici dopisnik „Slov. Naroda.“ Tam kjer
postaja inteligenca breznačajna, tam se goji hinavščina že sama
od sebe in ne potrebuje nobenih posebnih šol za njeno vzgojo.
Omenimo gledé poduka v šoli še samo tole; kar posebno tak-
šna inteligenca rada trdi: „Dandanes se mora naravoslovje dru-
gače učiti, ne kakor nune.“ — Ali naj nune uče novomeške
deklice naravoslovje po Darvinu in Häckelnu, da je gospod do-
pisnik Slov. Naroda potomec opice? — To bi gotovo tudi ne
bilo g. dopisniku všeč in učenke bi se takemu poduku čudile.

Tudi bodi Novomeščanom v tolažbo, da niso samostanske
šole najslabše, ker je dal sam g. dr. S. svoja dekleta vzgojiti
tudi v samost. internatih. Ko bi bile take šole slabe, ali le samo
dobre in ne vzorne, gotovo bi ta gospod svojih deklet ne poslal
v take zavode v izobrazbo. Toliko za danes, a v prihodnjih šte-
vilkah bomo pa nadaljevali razpravo o še drugih neresničnih
trditvah — bistroumnega dopisnika v „Slov. Narodu.“

Politični pregled.

Notranji politični položaj v naši državni polovici se po
odgodenju parlamenta še ni razjasnil. Posamne stranke na shodih
izražajo svoje želje. Merodajni državniki pa so večinoma na po-
čitnicah. Težišče ostane slejkoprej češko-nemška sprava. Čehi
so voljni popustiti do skrajnosti, ne tako Nemci. A sprava se
mora raztegniti tudi na Jugoslovane. To zahtevajo naši poslanci.

Ogrska vlada naši vladi ne dovoli uvoza argentinskega mesa.
Zahteva pa v odškodnino železnične koncesije na Košiško-Oder-
berški železnici za direktno zvezo z Nemčijo. To pa bi zopet
zavleklo zgradbo Metliško-Karlovške železnice in nadaljne zveze
z Dalmacijo. Zato je hrvatsko-slovenski klub po svojih
načelnikih: dr. Šusteršič, dr. Dulibič, dr. Korošec, prof. Spinčič
dne 21. avg. brzojavno poslal protest ministrskemu predsedniku
baronu Gauču, naj odkloni vse koncesije Ogrski ter naj se strogo
drži pogodbe iz leta 1907 glede zveze hrvatskih železničnih prog
od Metlike proti Dalmaciji. Vidi se, da Mažari na vse prekanjene
načine zavlačujejo našo zvezo z Dalmacijo.

Avstrijska vlada je res, ker se ni mogel doseči sporazum
z ogrsko, odklonila ogrske zahteve glede uvoza argentin-
skega mesa.

Črna Gora zahteva od Turčije odškodnine baje 4 milijone
dinarov za begunce ob albanski ustaji. Turška vlada se pač ne
bo mogla temu ustaviti.

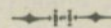
Mej Francijo in Nemčijo je prišlo glede maroškega vpra-
šanja do razpora. Diplomati so prekinili pogajanja. Francoski
vojni minister je imel bojevit nagovor, čegar ost je naperjena
zoper Nemčijo. Govori se že o vojski.

Na Angleškem se je pojavila velika socijalna kriza. Stav-
kale so razne stroke delavstva v Londonu, Liverpoolu, Manchesteru,
Bristolu itd. Posebno je trpel promet radi stavke 260.000 želez-
ničarjev. Komaj se pomirijo eni delavci, že izbruhne drugod zopet
nova stavka. Prišlo je do krvavih izgrediv.

Portugalska ne pride zlepa do miru. Dne 19. avg. je par-
lament sprejel novo republikansko ustavo, ki so jo baje pod-
pisali vsi poslanci, in je že stopila v veljavo. Ob enem se pa
poroča o novih monarhističnih poskusih posebno v severnih pro-
vincih.

Ruska in nemška vlada sta sklenili trgovsko in želez-
niško pogodbo glede Male Azije in Perzije.

V Perziji eksšah ne napreduje toliko, kakor se je začel
komu poročalo.

Zabavi in pouku.

Prvo sveto obhajilo.

Prizor iz francoske revolucije.

Naslednja ginljiva dogodka, ki spominja na prve čase krščan-
ske, je povzeta iz zapiskov nekega prijatelja baronice de H... ,
kateri jo je sam slišal iz ust plemenite gospe, ko je bil z dru-
gimi na obisku v njenem gradu. Baronica je med drugim pripo-
vedovala:

Včeraj sem praznovala obletnico svojega prvega sv. obhajila.
Dan, katerega se vselej spominjam z globokim ginjenjem.

Bilo je l. 1793, štela sem takrat 12 let. Necega jutra zgo-
daj mi naznani naš stari, zvesti strežaj Peter, da so moja mater
na surov način odpejali v ječo. Ovadili so jo namreč kot ženo
emigrantovo. (Emigranti so se zvali tisti Francozi, ki so se ob
veliki francoski revoluciji izselili v inozemstvo, da bi se odteg-
nili zalezovanju prekucuhov).

Po dolgem prizadevanju se mi je slednjič posrečilo, da smem
mater obiskati v ječi. Nemogoče je opisati ganotje, bolest, a tudi
radost, ki sem je občutila, ko me je objela v svoje naročje. Pri-
tisnila me je na srce, ne da bi mogla le besedico spregovoriti.
Močila sem jo s svojimi solzami. K sreči se mi je dovolilo, da
sem smela od časa do časa ponavljati obiske pri svoji nesrečni materi.

Necega dne me posadi na svoja kolena ter reče z ihtečim
glasom: „Moja mala Mari, kmalu bodeve ločeni za ta svet. Ko-
misar je bil včeraj tu ter mi naznanil, da pridem pred sodbo,
in to pomenja tukaj — smrt.“

Srce mi je hotelo počiti pri teh besedah...

„Moja najslajša radost — nadaljuje mati — bi bila, da te
vidim še prejeti prvo sv. obhajilo. Ko si bila še prav majhna,
molila sem večkrat k preblaženi Devici, naj bi nama dala doži-
veti tega lepega dne. Veš, Mari, če je kdo prvo obhajilo vredno

prejel, je zagotovljen za svoje zveličanje. Mirno in zadovoljno bi umrla, če bi te videla združeno z ljubim Jezusom v Najsvetejšem zakramentu. Včeraj mi je hipoma šinila dobra misel. Poznam starega kanonika pri cerkvi Naše Ljube Gospe, kateri se ni mogel izseliti. Stanoval je, ko sem bila vjeta, v ulici Massillon v mali hiši nedaleč od prvostolne cerkve. Takrat se je imenoval Caron. Prej sem ga videla večkrat, ker je tudi naš daljni sorodnik. — Njegova visoka starost in bolehavost je najbrž vzrok, da se je ložje skrival in da so nanj pozabili. Reci torej Petru, naj hitro poižve, če kanonik še živi. Če je preganjanju, kakor upam, odšel, pojdeš k njemu, moja draga Mari, poveš svoje ime in mu javiš, kje da sem jaz. Potem ga poprosiš, naj ti dovoli, da smeš prejeti prvo sv. obhajilo. Reci mu, da si to izprosim kot milost pred svojo smrtjo.“

(Dalje sledi.)

Dopisi.

Novo Mesto. — Pozor občine ob belokranjski železnici! Dne 18. avgusta je bil v „Laibacher Zeitung“ razglas v nemškem jeziku, v katerem se oddajajo dela za vodno napravo nove postaje „Rosental-Pribischie“. Kje je ta Rosental? Nemški inženjerji so tako krstili kako slovensko vas in ni dvoma, da si bodo izmislili tudi za ostale postaje, ki stojé na čisto slovenskih tleh, nemške spakedrane skovanke, ki jih ljudstvo ne pozna. — Tako so nam na dolenjski železnici na najgrši način pokvarili lepa slovenska imena, kakor na primer: Radohova vas v „Rodockendorf“, Žalina v „Schalna“, Mirna peč v „Hönigstein“, Straža v „Strascha“. Ako mislijo Nemci, da nam bodo tudi sedaj kvarili imena tako, da bo proga izgledala, kakor bi se kdo vozil po dvojezičnem ozemlju, se motijo! Zahtevamo samo pristne domače slovenske napise postaj in prosimo naše gg. poslance, naj se za to nemudoma pobrigajo, da bomo imeli kakor na Primorskem n. pr.: Štanjel-Kobdilj itd. samo prava slovenska imena. — Isto spakovanje nemških krajevnih imen so vporabili tudi nemški vojaki pri mapiranju, ko so delali zemljevide, tako da je sedaj c. kr. vojno ministerstvo bilo primorano, kakor je znano, dati še enkrat mapirati in postaviti v zemljevide tista pristna domača imena, ki jih res ljudstvo rabi in ne ona, ki si jih je kak častnik, poln nemškega radikalnega nacijonalizma, izmislil. V slučaju vojske bi bili namreč taki zemljevidi popolnoma nerabni, kar se je pokazalo leta 1866. v avstrijsko-nemški vojski, ko so imeli Prusi veliko boljše zemljevide Češke s češkimi imeni krajev, med tem ko se niso mogli Avstrijci z zemljevidi, ki so imeli pokvarjena, med ljudstvom čisto neznana imena, nič orijentirati in jim je bilo to v veliko škodo. — Kako hudomušno so se pačila slovenska imena, nam kaže na pr. slučaj na Dolenjskem: Družinska vas (pri Šmarjeti) je zapisana v vojaškem zemljevidu z imenom „Gesindeldorf“. — Kakor že rečeno, je treba takoj uvesti akcijo in sicer nemudoma, dokler še ni prepozno, da se nam tudi na novi belokranjski železnici ne pokvari lepih domačih imen in se jih nadomesti s spakedranimi tujimi skovankami. Vrle podružnice „Slovenske Straže“ na Belokranjskem pa prosimo, naj ljudstvo v narodnem oziru probujajo in jim odprejo oči pred pretečo nemško nevarnostjo, kajti železnica ne bo še gotova in prišlo bo že vse polno nemških in židovskih trgovcev in agentov, ki bodo skušali kupovati svet za visoke cene in ga tako spravljati v tuje roke. — Občinski odbori naj pri prvi seji sklenejo, da se postaji dá pravilni slovenski napis brez kake nemške spake, in naj ta svoj sklep po svojih državnih poslancih predložé c. kr. žel. ministerstvu.

Novo Mesto. Nadinšpektorja novomeškega trasijskega oddelka g. Th. Opitza napadeta na prav nedostojen način „Slovenski Narod“ in „Jutro“, češ, da je on kriv, da se belokranjska železnica ne zida i. t. d. Hočemo o tem le toliko pripomniti, da si je g. Opitz s svojim strogo objektivnim stališčem pridobil med vsemi sloji v Novem Mestu največje simpatije. On je član dijaškega podpornega društva za gimnazijce in drugih dobrodelnih društev, razven tega podpira dijake brez ozira na njih prepričanje in ima sploh povsod odprto roko, kjer je treba revežu pomagati. In pri trasiranju železnice je z vsako stranko najljubnejši, vsaki skuša ustreči, čisto drugače kot v nekterih uradih, in da se je zidanje nove železnice za nekaj časa zavleklo, so krivi pred vsem Madjari s svojimi spletkami, pa tudi Belokranjci sami, ker hoče vsak imeti pred svojo hišo postajo, vsak, da bi šla železnica mimo njegovega posestva. Zaradi tega je bilo treba napraviti več tras, ki so se predložile ministrstvu in ki so zelo zavleklo celo delo, nikakor pa ne g. Th. Opitz, ki nima sploh nič govoriti, kdaj se bo zidala železnica, ampak mora delati tako, kakor se mu z Dunaja ukazuje. Da je pa g. nadzornik

globoko veren katoličan, nad tem se more spodtikati samo kak podel svobodomislec, ki pridiguje povsod svobodo mišljenja, a drugemu je pa ne pusti.

Kandija, 20. avgusta 1911. Novomeški otrobovez v dolgih neslanih čenčah agituje v „Narodu“ za novomeško občinsko volitev v korist opešane liberalne stranke. Pri tem ponesrečenem delu mu je poglavitno sredstvo gonja kat. duhovnikov in njihovih naprav. — Posebej se še zelo nelojalno zaletava v hranilnico in posojilnico v Kandiji. — Mestno hranilnico hvali na vse pretege, kandijska mu je pa trn v peti in bi jo najraje v nič dejal zato, ker je po njegovem mnenju klerikalna. Mi pa sodimo tudi v tej zadevi stvarno, trdeč, da so hranilnice in posojilnice sploh koristne ustanove, samo da se prav vodijo in upravljajo. Zelo prizanesljivi smo bili nasproti mestni hranilnici, lojalni do skrajnosti, niti jedne nepovoljne besedice nismo črhnilo o njej, da si ravno smo slišali, da je kateri izmed njenih upraviteljev pa tudi somišljenikov vprizoril nedovoljeno celo kaznjivo gonjo zoper kandijsko hranilnico z namenom, spodkopavati zaupanje in jo vničiti. — Danes pa ko nas izzivate očitno in napadate, pa govorimo neustrašeno odkrito besedo. Posojilnica in hranilnica v Kandiji stoji neomajno trdno, kajti za njen obstanek in procvit jamči več kot dve tisoč dvesto (2200) deležnikov gospodarjev neomejeno z vsem premoženjem. Pomislite kaka premoženjska moč je to, saj imajo premnogi na 10, 20, 30, kateri tudi 50 in še več tisoč premoženja, posamezen tudi 100 tisoč. Mestna hranilnica nima nikdar takega jamstva, če jo tudi občina štiti z vsem svojim premoženjem. K tej točki bi dodali še marsiktero pojasnilo, pa tudi izvajali vtemeljene posledice, pa mi smo še zmirom lojalni, in nimamo nikdar namena komu škoditi, a dopisnikova psotka „revše“ nas je zbodla v srce, zato ne smemo in ne moremo molčati. — Res smo zidali posojilniški dom, lep in koristen za hranilnico, saj je dandanes nekaj tisočakov več vreden, kakor tedaj ko smo ga sezidali. Za posojilnico je eminentne važnosti, ko bi ga ne imeli, bi ga morali dandanes res drago zidati. Še danes čestitamo gospodom, ki so se za to zgradbo zavzeli. — Kljub temu, da je posojilnica dala trem svojim hčerkam samostojnost, da se prosto gibljejo in razvijajo kot posojilnice, kljub temu, da je vsako leto razdelila lepe svote v dobrodelne namene, ima še precejšen rezervni zaklad zato, ker gospodari previdno ter daje posojila zanesljivim prošnjikom in porokom. Hranilnični denar je pa ves skoraj izključno klerikalen, pa je tudi po previdnosti marsikateremu liberalnemu somišljeniku v stiski pomagal. Naša posojilnica tirjava pa tam in toliko, kolikor je zavezana po pravilih, da se v zavodu ohrani točen red, ta pa mora biti v vsakem gospodarstvu, posebno pa še pri denarju, sicer je propast neizogibna. — Tak duh vodi klerikalno posojilnico, naj jo vpravlja duhovnik ali lajik ali pa oba skupaj. Kak zmeden duh je preveval vas, ko ste ta mišmaš-dopis za lase skupaj zvlekli? Če pa imate časa, pa poprašajte hranilnico in nedolžne žrtve, kak duh jih je vodil, ko so lahkomišljeno podpisavali menjice, potem pa trdosrčno in v naglici iztirjavali posojila kar en dan 30 menjic. Toliko strank kandijska ni iztirjala tekom jednega leta. Če pa še to Vam ne zadostuje, pa premišljajte liberalne polome po kranjski deželi, pa resnično jezo, jok in stok ubogih žrtev! Kakšen duh je pa te vodil? — Da spoznate kako zaupanje vživa kat. duhovnik v denarnih zadevah, pa nekoliko vsaj preglejte računske zaključke klerikalnih hranilnic in posojilnic in pa drugih gospodarskih zavodov in društev, pa bote na mah se prepričali, da veren katolik duhovniku „katoliškemu“ še dandanes v denarnih zadevah zaupa milijone in milijone. — Sicer je pa protislovje dopisa gorostasno z dejanskimi razmerami! Kadar je mesto ali mestna občina, ali meščani v stiski, se sliši splošno mnenje: mil. gosp. prošť bo pomagal. Ko se je šlo za novo gimn. poslopje: prošť bo pomagal, hajdi v Ljubljano, na Dunaj ali pa še kam drugam! Ko se je šlo za bolnico, bo zopet prošť pomagal, kar v Ljubljano k raznim uradom in še naprej! Kje bo kolodvor, da bi bil meščanom v korist? G. prošť pojde v ogenj zanj! Povsod je dober g. prošť, da pobira kostanj iz žrjavice, samo v občinskem odboru ga niso marali! Menda zato, ker je kat. duhovnik! Difficile est satyram non scribere! Ali ni tako?!

Iz Adlešič, 19. avg. Kakor drugod, tako imamo tudi pri nas letos silno vročino in sušo, vsaj že par mesecev nismo dobili izdatnega dežja. Toplomer je kazal n. pr. 26. julija pop. v senci + 32° C, na solncu + 53° C, Kulpa pa je imela + 30° C topline. 7. avg. pa popoldne v senci + 30° C, a Kulpa + 28° C, kar je gotovo prav nenavadno. — V spomladi je kazala vsa letina prav lepo, da smo se nadejali dobre letine, in zdaj? Ljudje

so kar obupani, kaj bo. Turšice na kamenitih ali peščenih njivah so že suhe in uničene. Otave ne bo nič. Zelje in repa, kar so je že posejali, je tudi skoraj že uničena. Nekateri pa rep še niso sejali, ker se ni dalo do zdaj orati, četudi so bili gnoj že zdavno zvozili na njive. Ravno tako je z ajdo. Ženske nimajo kaj brati za kotel za svinjsko kuho in obirajo in kuhajo leskovino. Hudo je tudi za vodo, ker so vsi vodnjaki in kali suhi. Vozijo jo že dolgo iz Kulpe. Suša se pozna tudi že na drevju. Sadje odpada, pa tudi grozdje, ki kaže letos sicer večinoma prav lepo, ima vsled suše drobne jagode. Krumpir pa kaže sicer lepo, ker ga ni napadla letos strupena rosa, kakor lani, a bo vsled suše le droben. Še hujša suša pa je bila pri nas, kakor pripovedujejo, l. 1860., ko se je drevje posušilo in so o sv. Mihelu zopet cvetele češplje, ker je preje vse listje odpadlo od njih. Pridelali ljudje takrat niso skoraj nič, ne krumpirja, ne turšice, ne zelja ne repe. A vina je bilo neki tudi malo, a bilo je prav dobro. — Zdaj se je površ še zanesla s Hrvatskega kuga med živino.

Št. Janž na Dolenjskem. Dne 17. avgusta je bila volitev občinskega odbora. Večina S. L. S. je 17, mej katerimi je nekaj omahljivih, 7 pa liberalcev. Da so liberalci prišli v odbor, je bila prav lahka, ker so jih tudi naši volili. Veliko naših volivcev je ostalo doma zaradi mlačve, ako bi prišli vsi naši, bi bila zmaga popolna. Kdo bo župan? Se bo poročalo. — Huda suša nas tare, procesije smo imeli že štiri za potrebni dež. Otave po hribih ne bo nič, po dolini malo, ajda se suši; ako ne bo kmalu dežja, bo vse vničeno. Samo grozdje je lepo, pa tudi to že potrebuje dežja. — Za župnika v Št. Janžu je imenovan č. gosp. Ludovik Bajec, župnik pri sv. Trojici nad Cirknico. Dobro došel!

Toplice. Tukajšnjega okrožja zdravstveni zastop se je konstituiral. Za načelnika je izvoljen gosp. Ivan Sitar iz Toplic, za namestnika pa g. Josip Dular, deželni poslanec in posestnik v Jurki vasi. — Dne 9. avg. je bil v zdraviliški dvorani koncert, pri katerem je posebno pozornost obujal član c. kr. dvorne opere na Dunaju g. Betteto s svojim mogočnim glasom. — Kopališka sezona je na vrhuncu, obisk prekaša prejšnja leta. Kdor hoče protinaste prikazni preprečiti, naj se požuri.

Žužemberk. Dne 9. avgusta, to je dan pred sv. Lovrencem se je vršil tu semenj, kateri je bil radi kužne živinske bolezni dne 6. julija prepovedan. Bil je dobro obiskan, le kupcev je bilo premalo. Ta veliki živinski in blagovni semenj se bode znanprej vršil vsako leto 9. avgusta in sicer na mesto semnja na cvetno soboto, na kar županstvo opozarja bližnje in daljne okoličane, ki so si ob tem času sejma želeli. G. župan in poslanec Vehovec je to izposloval pri oblastvih. Hvala mu.

Turjak. — Daleč na okrog se vidi cerkev sv. Ahaca na Malem Ločniku. Pri imenu sv. Ahac se spominja slovenski rodoljub znamenitega zgodovinskega dne, ko so naši predniki pod hrabrim Andrejem Turjaškim 22. junija 1592 izbojevali slavno zmago nad krvoločnim Turkom pri Sisku. V poznejših letih so verniki prav na to goro hodili v procesijah zahvaljevati za to zmago, ki je bila dobljena na dan sv. Ahaca. Od tedaj so tega svetnika tu častili in cerkev po njem imenovali. — Zob časa je razdeval tudi to podružnico. Treba jo je bilo popraviti. To se je letos zgodilo s pomočjo kneza Turjaškega, deželnega odbora in turjaških faranov. — Dne 20. avgusta je bilo pri tej podružnici slovesno opravilo za vse dobrotnike, ki so z darovi ali z vožnjo in težaštvom pomagali k olepšanju te cerkve, ki vzbuja zgodovinske spomine. — Svetli knez Auersperg je tem povodom omislil tudi pogostitev ljudstva, ki je pomagalo. — Sodeloval je pevski zbor in škocijanska godba pri lepo vspehi ljudski zabavi.

Ajdovec. Pri nas je bila 10. avg. t. l. ob 1. uri pop. toča. Debela je bila samo kot grah in smo mislili, da ne bo dosti škode, ker je padala med dežjem. Pokazalo se je pa, da je oklestila po polju v vaseh Mali, — Srednji in Veliki Lipovec in Borštu pri kraju, kjer je mladim trtnim nasadom povzročila v precejšnjo škodo. — Vročina je bila pri nas neznosna: 30—34° C. Suša je taka, da ljudje že davno let ne pomnijo take. Izpraznile so se že kapnice in luže in ljudje vozijo vodo iz Krke, ki je 10 km daleč od tukaj. Trpimo ljudje in živina. Trava je vsa sežgana, sadež na polju veš ovenel, celo drevje se že suši.

Radovica. Žali bože, da Vam ne morem iz naše bedne Radovice nobenkrat nič veselega poročati. — Dne 12. avgusta ob 2. uri popoldan so se zopet pridrvili po isti smeri pogubonosni oblaki kakor 18. maja. Toča je tako padala kakor 18. maja. — Drugi pridelek: ajda, proso, koruza, zelje — je vse uničeno. Trte, katere so bile bujno pognale mladike, so zdaj tudi vse omamljene, potolčene. . . . Kaj pomaga vse prizadevanje v delu, ako Bog ne da svojega svetega blagoslova. Do sedaj je veliko

posestnikov prešlo v Ameriko; kakor se vidi in čuje, bode jih šlo še več, ker glad, druginja in lakota so pred durmi.

Domače in ptuje novice.

Cesarjev rojstni dan se je povsod slovesno praznoval s službo Božjo, godbo, streljanjem itd. Bog ohrani sivega vladarja!

Pastoralna konferenca za novomeški dekanat bo 4. septb. ob 10. uri dopoldne v prostiji.

Prevzvišeni g. knezoškof je 18. avgusta s popoldanskim vlakom dospel in se peljal čez naše mesto na birmovanje in kanonično vizitacijo v Metliko. Na kolodvoru so ga pričakali p. n. novomeški in metliški prošt, svetnik Šmidovnik in p. gvardijan.

V frančiškanski provinci so se izvršile nekatere spremembe. Za Novo Mesto sta imenovana: gvardijan, veleč. p. Kornelij Petrič; vikarij, č. p. Atanazij Avser. — Prestavljen je č. p. Blanko Kavčič v Pazin, za učitelja pride č. p. Janez Žurga.

Duhovske vesti. Novomeški kapiteľ je prezentiral za župnijo Št. Janž v trebanjski dekaniji č. g. Ludovika Bajec, župnika pri Sv. Trojici nad Cerknico. — Imenovan je knezoškofijskim duhovnim svetnikom veleč. g. Janez Videgar, župnik v Št. Vidu pri Zaticini. — Mestni župnik v Krškem je postal dosedanji upravitelj č. g. Alojzij Kurent, ter bil 22. avg. umeščen.

Osebnе zadeve. C. kr. nadsvetnik pri tukajšnjem okrožnem sodišču g. Albin Smola je s 1. avgustom stopil v stalni pokoj. Vodstvo okrajnega sodišča po njem je prevzel g. sodnik pl. Levičnik.

Ljudsko šolstvo na Dolenjskem. Imenovani so: Marija Hirschman, Ambrus; Fr. Golob in Ivana Jager, Zagorje; Stanislava Rogelj, Boštanj; Ernestina Schot, Dobrnice; Marija Nosan, Banjaloka; Henrik pl. Turzanski, Zdihovo; Maks Tschinkel, Koprivnik; Jožef Sigmund, Stari Breg; Viktor Porubsky, Kočevje; Ljudmila Kovač, Loški potok; Friderika Spetzler, Trebnje; Marija Ažman, Metlika. — Nadučiteljji: Jurij Erker, Koprivnik; Jožef Černe, Kočevska Reka; Ivan Loser, Borovec; Fr. Juvanec, Mirna Peč; Ludovik Koželj, Št. Peter pri Novem mestu. — Vpokojene so: Ana Tomc, Stopiče; Matilda Gebauer, Novo mesto; Stefan Tomšič, Ribnica; učiteljica Emilija Kamenšek v Suhorju je službo opustila. — Jožef Polanec se prestavi iz Loškega Potoka v Dobropolje. — Ljudska šola v Loškem potoku se razširi na šest razredov, enorazrednica v Polšniku v dvorazrednico.

Petindvajsetletnica kmetijske šole na Grmu se je dne 19. in 20. avgusta prav slovesno obhajala in prav lepo izvršila. Od vseh strani so prihiteli absolventi, da se udeleže slavnosti. Na kolodvoru so bili pozdravljeni od občinskega zastopa v Kandiji, učiteljstva šole in od pripravljalnega odbora. Zvečer so se zbrali na vrtu pri Štemburju, kjer se je razvila ob sviranju novomeške godbe prav živahna zabava. Krasen je bil pa večer na Grmu, kjer se je zbrala nad tisočglava množica, ki je v svitu močno plamenečega kresa poslušala domorodne pesmi in godbo, ki je prišla mej tem časom na Grm. Pot do Grma je bila vsa v rudečih lučicah in tudi grad je bil razsvetljen. Na slavnostni dan 20. avgusta je bila najprej sv. maša v kapelici pri Božjem grobu, katero je daroval mil. prošt dr. Elbert, potem so se pa absolventi in povabljeni gostje zbrali v šolski dvorani, kjer jih je pozdravil ravnatelj Rohrman, ki je v svojem govoru očrtal postanek in razvoj zavoda in se spominjal vseh onih mož in činiteljev, ki so si stekli zasluge za zavod in v katerem je naglašal tudi zasluge prejšnjega vodje Dolence. Svoj govor je končal s trikratnim Slava-klicem na cesarja. Po ogledovanju šole in posestva so se zbrali gostje v dveh dvoranah k skupnemu obedu, katerega se je udeležilo 143 oseb, med temi 131 absolventov. Vrstile so se razne napitnice, med katerimi je omeniti napitnico deželnega odbornika dr. Zajca na cesarja, vladnega svetnika barona Rechbacha na šolo in absolvente, državnega poslanca prof. Jarca na šolo in njeno nadrobno delovanje med kmeti, ravnatelja Rohrmann na deželni odbor, prošta dr. Elberta in župana Zurca na šolo in učiteljstvo, vodje Dolence na absolvente in šolo itd. Od strani absolventov sta govorila Tomazin in Brglez; priredile so se prisrčne ovacije vodji Dolencu in ravnatelju Rohrmannu. Po končanem obedu se je vršilo zborovanje absolventov. Predsedoval je Clarici, ravnatelj knežjih posestev v Konjicah. Govorili so absolventi Medic iz Ljubljane, Pipan iz Št. Vida pri Ljubljani, referat Sancina iz Doline pri Trstu se je pa prebral. Sprejela so se na to enoglasno pravila društva, ki jih je priredil pripravljalni odbor. Istotako je bil soglasno izvoljen načelnikom društva, ki se imenuje društvo absolventov kranjske kmetijske šole v Novem mestu, delovodja državne trtnice

v Bršljinu A. Globevnik. Društvo se je ustanovilo in dosežen je bil s tem tudi glavni smoter sestanka. Sedaj pa krepko na delo! V vzajemnem delu šole in društva dosegli se bodo lahko najlepši vspehi za napredek našega stanu in našega kmetijstva!

Peti hrvatsko-slovenski pedagoško-katehetski tečaj se je vršil od 8. do 10. avg. v Zagrebu. Vdeležilo se je tega tečaja poleg lepega števila hrvatskih tudi 24 slovenskih duhovnikov katehetov. Na tečaju so se reševala razna časa primerna katehetska in vzgojna vprašanja ne le od strani duhovnikov, marveč tudi od strani lajkov in poživilo se je z nova stremenje za skupno delovanje Slovencev in Hrvatov na katehetskem polju.

Docenti kraljeve pruske gozdarske akademije Hanoversch-München prirede od 20. avgusta do 9. septembra t. l. znanstveno potovanje po Avstriji. Pri nas si bodo ogledali Kočevje in Sotesko; vodil jih bo pri tem sam knez Karel Turjaški, spremljali pa gozdna nadsvetnika Rubbia in Putick, ravnatelj Hufnagel in gg. Schädinger in Zhuber. Med udeleženci naj omenimo profesorja dr. Büsgen in dr. Ehrenberg in mnogo drugih gozdnih državnih uradnikov iz Nemčije.

Pri ustanovnem obnem shodu zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Rudolfovem, kateri se je vršil dne 15. avg. 1911 izvoljeni so bili sledeči gg.: Sedlar Anton, kolar, načelnik; Vovk Josip, pek, podnačelnik; odbornikom: Gorupič Peter, kovač, Mežnaršič Alojzij, mesar, Mirtič Anton, pek, Pavlin Josip, krojač, Pelko Franc, krojač, Preželj Jakob, ključavničar, Smitka Oto, slikar, Vovk Alojzij, ključavničar; namestniki: Murn Avgust, lektor, Primc Karol, tesar, Štravs Josip, ključavničar, Valentinčič Anton, sedlar.

Občni zbor podružnice „Slovenske dijaške zveze“ za Dolenjsko se bo vršil, ne kakor je bilo prvotno mišljeno, v Dobropolju, ampak v Novem mestu, in sicer najbrže 3. septembra ali pa teden pozneje, 10. septembra. Ribniški pododbor priredi ob tej priliki v Novem mestu ljudsko predstavo. Sicer se pa cel program pravočasno objavi. — Dijaštvo se opominja, da pravočasno javi svojo udeležbo tajniku pododborov tov. Francetu Lovšinu, Sušje p. Ribnica. Vsakega dijaka Dolenjca dolžnost je, da se udeleži tega občnega zbora. — Vsa korespondenca o podružnici „Slovenske dijaške zveze“ za Dolenjsko in nje obnemem zboru naj se za enkrat naslavlja na tajnika ribniškega pododborov tov. Lovšina.

Za belokranjsko železnico razpisuje tukajšnji c. kr. trasijski oddelek natečaj za vodni rezervoar blizu nameravane postaje Rožnidol-Pribišje. Ponudbe so poslati do 1. septembra o poldne. Pogoji se izvedo pri trasijskem uradu.

Belokranjska železnica. Komisijonalni ogled za postaje v Semiču in Metliki se je vršil dne 21. ozir. 22. avgusta. Čujemo, da se še ni dosegel popolni sporazum med interesenti.

Poredni sin — Martin Dežman, o katerem je bila notica na str. 116. zadnjih Novic — ni doma, kakor se nam poroča, iz Vinjivraha pri Beli Cerkvi, ampak je doma v Družinski vasi.

Javna predstava „Ljudskega odra“ je bila 10. avg. zvečer v Ljudskem domu v Ljubljani. Videti je bilo 17 oderskih slik z raznimi svetlobnimi efekti in z delovanjem tehničnih aparatov kot grom, veter, dež, sneg itd. Splošna sodba je, da so oderske slike na višini do sedaj mogoče popolnosti in presegajo celo slike deželne gledališča. Zato naj nihče ne zamudi prilike ogledati si ta oder, komur je le količkaj mogoče.

Požar. Dne 19. avgusta je okrog poludne v Mokronogu nastal strašen požar, ki je upepelil več kot tretjino trga. Radi pomanjkanja prostora obširneje poročamo prihodnjič.

Požar. Včeraj dopoldan je bil ogenj v Tomažji vasi pri Belicerkvi. Pogorelo je 11 hiš in 15 poslopij.

Toča, ogenj. Iz Št. Lorenca ob Temenici se poroča, da je 14. avgusta toča močno pobila po vinogradih v Križiščih, Lačenbergu in Razburih v smeri med Čatežem in Primskovem. — Na Veliko mašo je zvečer ob desetih treščilo v Opazovo poslopje na Mačkovcu. Kašča in pod sta bila takoj v ognju, zgorela je hišna streha, stanovanje so gasilci rešili. Nevarnost za vso vas je bila tem večja, ker ni vode; mlake so bile takoj izpraznene. Posestniku je tudi vse žito zgorelo.

Ameriški novičar. V Krain City, Mich. se je ponesrečil Ivan Železnikar, doma iz Iga. Šel je v vodnjak, a ker še izkopina ni bila podprta z lesom, se je pesek usul ter zasipal nesrečnika. Zapušča vdovo z 2 otrokoma. — V Chisholmu so bili poročeni: Vinko Arko, doma iz Sodražice, z Alojzijo Štrukelj, doma iz Sela pri Robu. Franc Sterle iz Moravč pri Škocijanu z Apolonijo Stepic iz Slivnice. Jožef Ilič iz Starega trga z Rozo Majerle iz Predgrada.

Današnja številka obsega 10 strani.

Gospodarske drobtine.

— **Tečaj za uporabo sadja in zelenjadi**, priredi kranjska kmetijska šola na Grmu od 11. do 15. septembra s sledečim sporedom: V pondeljek 11. septembra od 2. do 4. ure: Pomen konserviranja sadja in zelenjadi. Vzroki pokvarjenja sadja. V torek 12. septembra od 8. do 10. ure dopoludne: Kipenje. Kisanje zelenjadi. Konserviranje zelenjadi v kozarcih in puščicah. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. Popoludne od 2. do 4. ure: Naprava mezge, (zalzna, mozge, povidla in zdriza.) Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. V sredo dne 13. septembra od 8. do 10. ure dopoludne: Vlaganje sadja v kozarce. (Naprava kompota). Shranjevanje sadnih konserv. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. Popoludne od 2. do 4. ure: Naprava soka in jagodičevja. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. V četrtek 14. septembra. Dopoludne od 8. do 10. ure: Sušenje sadja in zelenjadi. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sušenju. Popoludne od 2. do 4. ure: Odbiranje in spravljjanje (shranjevanje) sadja. Vlaganje sadja v zaboj, košarice in sode v svrhu kupčije. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v sadovnjaku in sadne kleti. V petek dne 15. septembra: Dopoludne od 8. do 10. ure: Naprava sadjevca (mošta). Sestava sadja in mošta. Kipenje mošta. Naprava oceta. Od 10. do 12. ure: Praktično razkazovanje v vinski kleti. Popoludne od 2. do 4.: Ravnanje s sadjevcem, boleznimi sadjevca in ravnanje s pokvarjenim sadjevcem. Napravljjanje. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v vinski kleti. Predavanja od 11. do 14. septembra so namenjena v prvi vrsti gospodinjam in dekletom. Predavanja od 14. do 15. septembra pa bolj našim gospodarjem. Tečaja se je udeležiti vseh 5 dni ali pa tudi samo prve 3 dni ali pa tudi zadnja 2 dneva. Ker se sprejme le omejeno število udeležencev se je treba priglasiti do 1. septembra. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega, ki za podporo pravočasno prosijo, povrne ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in za prehrano po 2 K na dan. Vendar se izplača podpora le tistim, katerim se je izrecno dovolila.

— **Sprejem učencev v kmetijsko šolo na Grmu.** Deželni odbor ravnokar razpisuje, da se sprejemajo z mesecem novembrom novi učenci v kmetijsko šolo na Grmu (glej razglas zadej med naznanili). Šola na Grmu je sedaj tako urejena, da ustreza vsem potrebam naših kmetijskih posestnikov. Ona obstoji iz dveh šol, namreč iz zimske šole, katera traja od novembra do konci marca in katera obsega dva taka tečaja, in drugič pa iz letne šole, ki traja celo leto od novembra do konci oktobra. V zimski šoli se poučuje posebno v živinoreji, travništvu, pridelovanju krme na njivah in sploh v poljedelstvu, v letni šoli se pa poučuje v prvi vrsti o vinarstvu in sadjarstvu. Za novo šolsko leto 1911/12 se ima oddati 20 prostih mest. Plačujoči učenci pa plačujejo v zimski šoli za hrano in stanovanje po 150 K in v letni šoli po 300 K na leto. Prošnje je predložiti na ravnateljstvo šole do 15. septembra t. l.

— **Sprejem učenek v gospodinjsko šolo v Šmihelu.** Prošnje za sprejem v gospodinjsko šolo v Šmihelu se morajo predložiti zadnji čas do 15. septembra na vodstvo deželne gospodinjske šole (v zavodu šolskih sester de Notre Dame) v Šmihelu p. Kandija. Gospodinjska šola traja od 1. oktobra do 31. julija. Učenke stanujejo v samostanu ali pa zunaj v bližnji okolici. Za hrano in stanovanje v samostanu je plačati po 30 K na mesec. Dekleta, ki želijo stanovati v samostanu je dovolil deželni odbor 6 stipendij po 15 K na mesec. Učenke, ki stanujejo zunaj zavoda, dobe predjužnik in kosilo zastonj, ako so te podpore potrebne.

— **Suša** še sedaj trpi in je že napravila ogromno škodo po naših poljskih in drugih sadežih. Bilo je sicer nekaj dežja tu in tam v teku zadnjih 6 tednov, toda ta mala moča ni nič izdala. Slej ko prej se suši zemlja in trpe vsi sadeži še zmeraj zaradi suše. Otave bo prav malo in še ta je polna ničvrednega korenja. Razpasla se je po otavi tudi nenavadno močno škodljiva predenica. Po tanjših legah pa ne bo nič otave, ker se je vse posušilo. Trpela bo pa tudi prašičjareja, ki daje glavni dohodek našim Dolenjcem, kajti presnine se bo kaj malo pridelalo. Strnišni sadeži pa tudi ne bodo za nič. Repe sploh sejati ni mogoče in kjer so jo sejali, jo je suša vzela. Vsled suše trpe več ali manj vsi kraji po Dolenjskem in so kmetovalci povsod prizadeti.

— **Globoko obdelane njive in suša.** Letos se vsak lahko prepriča, da se sadeži na globoko obdelanih njivah veliko bolj upirajo suši kakor na plitvo obdelanih. Pri nas je dosti tankega sveta, kjer se ne da globokeje orati. Dosti je pa takih leg, kjer je zemlja močna, globoka in kjer bi se dala tudi globokeje obdelovati. V takih legah naj se zemlja globokeje obdeluje kakor

St. L. 0:50, Póvh M. 2, Zagore Jož. 1:20, Osterman Jer. 4:58, Mede Jož. 1, Marolt M. 0:60, za 441 k. ajde 66:30, Kastelic Fr. 1, Kastelic A. 1, Golob J. 1, K. J. 1:20, Rajer M. 1, boter Jeranič 2, ali A. 1, Žitnik M. 1, pr. g. Š. Zupan sv. 20, Bojanc J. 1, Verček J. 2:60, Potočar Jan. 1, Rier J. 0:60, Verček J. 1, M. Pavlin 1, Kristan M. 1, Marcelan A. 2, Hren A. 2, pr. g. M. Poč, d. sv. 20, Lavrič A. 10, Medved A. 1, Žura J. 1, Makovec J. 1, Oklešen Jan. 10, Pavlin M. 1, M. P. 1, M. M. 0:60, M. S. 6:60, J. S. 1:32, Bevc Fr. 1:60, Marolt Jož. 20, za 330 kil ajde 58:50, Žagar Avg. 1, ostanek 0:74, Rozina Jan. 1:80, St. M. 0:60, A. P. 10, Čampel M. 1, g. Saje J. 10, preč. z. M. N. 5, Dar. sv. Antonu 5, preč. gg. d. sv. M. Saje 50 in Krumpeštar Fr. 10, Krašovec Ant. 5:50, prebl. g. baron O. Rechbach, c. kr. okr. glavar 100 K, Udovč J. 2, Žagar Fr. 2, Murgelj J. 1:50, Murn Fr. 2, Ferbežar Ant. 5, Potočar Fr. 2, Glavič M. 1, Jerin Simon 1, g. U. H. 10, Murn A. 3, Jan. Kokalj 2, g. Hugo Seibel, Linz, 50, Oblak A. 3, Golob 7:80, M. H. 100, Derganc J. 1, Tomič J. 1, Mišič M. 1, poroka Potočar-Verček 7:64 in Derganc-Sajovic 7:64, preč. g. ž. Vidmar Fr. 20, Hrastar M. 1, Lukšič 1, Plantan M. 1:20, Mišič M. 1, Hrovat Jož. 2, poroka Čelik-Viršek 7 in Potočar-Plavc 7:44, in Zagore-Pršina 4:20, Fenc Al. 2:50, Mramor Fr. 1, Mazi Fr. 1:20, Rozman Mart. 20, Obljuba: 60, Plut J. 1, poroka Murn-Novak 11:44 + 3:30, Kapš M. 6, Z. J. 0:60, Štupar Fr. 1, Jaklič Mart. 1, Murgelj A. 1:80, poroka Košir-Kastrevc 3, Sladič Ant. 1, poroke: Kos-Lužar 13:44, Murgelj-Doberdrug 9:44, Dular-Murgelj 6:60, Jankelj

Poglave 4-40, darovi svatov skupaj 6-07, Glavan Jožef 1, Pleskovec J. 2, Lampič Ig. 1-34, Pavlin Liza 1, poroka Cvetan-Brodnik 9, g. Picsek 20, Zoran R. 1, Repovš Ant. 2, Potočar Ant. 1, Novak M. 10, Jerala 18, Pati J. 1, V. A. 0-60, Obljuba 100, Kastelic Fr. 3, Darovic Ant. 1, Cah N. 1, Rifelj M. Fr. 1, Čampa J. 1, L. A. 1, M. B. 55-76, Povhe Jož. 2-20, Spelir R. 1, A. K. 0-73, presvitli knez K. Auersperg 300, Šafar A. 20, družina Aybar 2, Kocjaž M. 1, Kos A. 1, Neim. 5, D. Fr. 10, Senica F. 30, Krese U. 2-45, Markovič P. 1, Hren Fr. 3, Litnik 1, Kastrevec 1, legat M. Pavlič 10, Mirtič A. 5, Koračin R. 2, Kastelic Fr. 7, pr. g. ž. Golmeier J. 20, Kastelic J. 1, Hrastar 1, Somrak M. 2, Omahen M. 1, bl. g. Ivana Jeglič Lj. 50, Čali Fr. 1, Možina Iv. 1, Mesojedec A. 1, Ban V. 2, Brosimolino M. 1, V. Fr. 1, Murn M. M. 2, Springer J. 1, prebl. gospa M. pl. Langer 50, Plut J. 2, c. kr. n. A. C. 5, N. Fran 5, Foster Mart. 2-50, J. T. 2, Fr. Erbežnik 1, Cah J. in A. 20, Pavlin Marija 40, Koščak J. 2-90, preč. gg. ž. Novak 1, Zakrajšek po 3 in N. M. 2, Gačnik A. 2, Neža M. 1, pr. g. ž. Jos. Ramovš 5, rodbina Smolik 3, Nekdo 1, Neimen. 20 + 196-08, sl. Kranjska Hranilnica 2000, Kavšek M. 2, Rakoše A. 1, zbirka Kocjan J. 8-60, Planinšek Mart. 2, Košir 1, Berus Fr. 50, Golob Fr., Krško 13, g. Jerman A. in zbirka 6, Novak M. 10, Mišič A. 2, Saje A. 1, P. M. za kip sv. J. 5, Šali Jan. 2, Berus Jož. 1, Zupančič A. 1-60, J. M. 1, Šmale M. 8, Mirtič K. 1-10, Mrak Fr. 1, Gačnik A. 2, g. Korn. Šmale 10, Verček Al. 5-60, Oklešen Mart. 20, Lukšič A. 1, Družba 1, Blaznik Jerica 20, Beve Ivan 200, Hribar, 1, preč. g. ž. Jare Fr. 100. — Bog povrni stoterno!

Dražbeni oklic.

E 532/11 E 590/11 E 589/11
9 7 5

Pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 6 bo dražba:

I. Dne 2. septembra 1911 ob 11. uri dopoldne ene tretjine zemljišča vlož. št. 494 k. o. Vinavas, obstoječega iz 1 travnika pod Vinovasjo in treh gozdnih parcel v „Gori“ pri Vinivasi.

II. Dne 5. septembra 1911 ob 10. uri dopoldne zemljišče vlož. št. 190, 225 in 249 k. o. Kandija, obstoječih iz hiše št. 15 in druge hišice na Drski, vrta in gozda.

III. Dne 12. septembra 1911 ob polu deseti uri dopoldne zemljišče vlož. št. 272 in 770 k. o. Brusnice ter 116 k. o. Polhovica, obstoječih iz hiš. št. 5 in 35 na Ratežu z gospodarskimi poslopji, vrta, 8 njiv, 1 travnika in pašnika, 3 gozdnih parcel ter vinograda s hranom v „Bičevji“ s pritliklinami sestojeci iz 1 žitne skrinje, 1 stiskalnice, 2 sodov in ene kadi.

Nepremičninam določena je vrednost: ad I. 136 K 67 h; ad II. 10.724 K 15 h; ad III. 8648 K, pritliklinam pa 30 K.

Najmanjši ponudek, pod katerim se ne prodaje, pa znaša: ad I. 92 K; ad II. 7149 K 44 h; ad III. 5786 K.

Dražbene pogoje in listine, tičeče se nepremičnin, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati med opravnimi urami pri tej sodnji v izbi št. 5.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,

dne 31. julija 1911.

167

Št. 13.595

Razglas

O sprejemu učencev v kmetijsko šolo na Grmu.

Meseca novembra se prične na Grmu novo šolsko leto za učence zimske in letne šole. Zimska šola traja dve zimi od novembra do konca marca in je namenjena kmetskimi sinovom iz poljedelskih in živinorejskih krajev. Letna šola traja od novembra do konca oktobra in je namenjena v prvi vrsti mladeničem iz vinorodnih krajev.

Za šolsko leto 1911/12 je popolniti 20 prostih mest in sicer po 10 za učence zimske in za učence letne šole. Razen tega se sprejemajo v šolo tudi plačujoči učenci, ki plačujejo za hrano in stanovanje v zimski šoli po 150 K in v letni šoli po 300 K na leto.

Prošnji za sprejem in za deželne ustanove je priložiti: 1.) rojstni list, 2.) zadnje šolsko spričevalo, 3.) zdravniško izpričevalo o telesni sposobnosti, 4.) izpričevalo o lepem vedenju, in 5.) izjavo starišev ali varuha, s katero se zavezujejo plačati stroške šolanja.

Prošnjo, ki je koleka prosta, je poslati ravnateljstvu šole na Grmu do

 15. septembra t. l.

Prosilci, ki se morejo izkazati s tistim znanjem, ki ga daje prvi tečaj zimske šole, se lahko sprejmejo v drugi tečaj zimske šole. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo šole na Grmu.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani,

dne 8. avgusta 1911.

168

Loterijske številke.

TRST,	12. avgusta	26	19	6	42	40
GRADEC,	19. avgusta	86	9	4	64	72

Pridnega hlapca

171

 takoj sprejme Bolnišnica v Kandiji.

Št. 11.764

Razpis.

151-3-3

Deželni odbor kranjski otvori 1. oktobra 1911 v samostanu šolskih sester „De Notre Dame“ v Šmihelu pri Novem mestu

gospodinjsko šolo

obstoječo iz notranje šole (internata) in zunanje šole (eksternata). Za notranje učenke dovoli dež. odbor 6 ustanov po 15 K na mesec, to je polovico učnine in preskrbnine, ki ji je plačevati redu šolskih sester. Istotako se bo plačevalo iz deželnega zaklada zajutrek in kosilo zunanjih učenk, katerim torej ne bo trpeti nobenih stroškov. — Podrobnejša pojasnila dajeta ravnateljstvo kranjske kmetijske šole na Grmu in vodstvo samostana „De Notre Dame“ v Šmihelu.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 22. julija 1911.

Hiša na prodaj v Novem mestu

Kastelčeva ulica št. 113. — Več se izve ravnotam. 162-3-2

Enonadstropna hiša

zelo pripravna za vsako obrt, je na prodaj v Višnjigori. — Natančnejše pri g. M. Omahen v Višnjigori (Dolenjsko). 172-0-1

Dobro ohranjen in še skoraj nov

 glasovir

se prodaja. Kje, pove g. Hladnik v Novomestu. 165-2-1

Gozd, travnik in nekaj njiv

na Vel. Škerjančem pri Rudolfovem, je iz proste roke na prodaj. Naslov se poizve pri upravnistvu „Dol. Novic“. 164-3-1

Več sto hektov vina

lastnega pridelka, garantirano naravno čisto, tudi nekaj slivovke in drožnega žganja

po primerno nizki ceni se prodaja.

P. n. gostilničarjem se prodaje tudi od 100 litrov naprej. Več pri oskrbnistvu Nemška vas-Krško. 158-2-2

Priznано najboljša

ročne žvepljalnike

pod imenom „Hudoklinov meh“ izdeljuje in razpošilja po 4 K 80 vin. komad izumitelj

Jos. Hudoklin v Št. Jerneju (Dolenjsko).

Pri večjemu naročilu popust po dogovoru.

113-6-6

Sveže žgano apno

170

se dobi, kolikor ga vsebuje apnenca, od

!! 4. septembra nadalje !!
na Ruprčevrhu pri Rudolfovem.

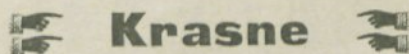
Prva dol. izdelovalnica peči

I. Appetov nasl. J. Klemenčič v Kandiji

opozarja na novo zalogo

lončenih peči

vsakovrstnih barv in vzorcev. 132-0-4

bele ali modre štedilnike.

Zaloga krušnih peči.

Zaradi velike zaloge nizke cene. Solidno delo.

OGLAS.

143-4-3

Prodajem posestvo

na Spodnjem Štajerskem, občina in županja Videm (pri Krškem), obstoječe z 20 johov njiv in travnikov, 13 johov gozda; zemljišče obstoji skupaj v enem kosu, je 800 centov krme, kmetijsko poslopje, stari vinograd. Cena je 20.000 kron.

Naslov: Alojzij Župevc, pošta Videm št. 2, Spodnje Štajersko.

Parna opekarna v Zalogu - Breitenau

naznanja, da je obče priljubljena, sedaj žgana

zarezana in stavbena opeka

v veliki množini na razpolago in se zamore takoj dobiti. Cena najnižja, kakovost izborna. Naročuje se lahko po dopisnici. 148-0-3

„Za 10 vinarjev liter“

najboljšega jabolčnika, skoraj jednako pristnemu, lahkemu vinu, se napravi samo iz najnovejše iznajdbe „Jablus“. — Iz „Jablusa“ pripravljena pijača vre kakor naravni mošt, je zdrava in krepična.

1 zavoje „Jablus“ z navodilom vred samo 5 K 30 v po poštnem povzetju. Prekupci odstotke, zastopniki se iščejo.

Glavno zastopstvo:

85-3-1

„Jablus“ — Podplat, Štajersko.

Lovske puške :

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig

142-10-3

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Mlinsko kamenje

zmesno, belo, surščno. : Najboljše rude. : Cene nizke.

Najboljše mlinsko kamenje iz 8 lastnih kamnolomov, ter različno trdih rud in sestave vsake mere naroča se le neposredno pri

Leskovšek Franc, kamnoseški mojster

166-5-1

v St. Jurju ob juž. železnici, Spodnje Štajersko.

Na prodaj je lepo veliko kmečko posestvo

eno uro od Maribora, 5 minut do farne cerkve in šole, blizu glavne ceste, pol ure do kolodvora. Posestvo obstoji iz velike zidane hiše, katera ima 4 velike sobe in veliko kuhinjo, 2 obokani kleti, veliko gospodarsko poslopje, studenec pri hiši. Lahko se 15 glav živine redi. Celo posestvo meri 18 johov, 5 johov je sadnega vrta, hoste, vinograda in travnikov. Posestvo je vse skupaj ter se tudi lahko z živino kupi.

Vpraša se pri gosp. Frideriku Kalbu, hišnemu posestniku v Brežicah 34. 150-3-3

Veliko

169-6-1

denarja prihranite

ako sukno in modno blago naročite
: direktno iz tovarne tvrdke :

Milica Tomec,
Humpolec (Češko).

Vzorci na zahtevanje poštne prosto na ogled.

Popolnoma varno naložen denar Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

 $4\frac{3}{4}\%$

26-0-13

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Za hranilne vloge kakor za vse posojilnične obveznosti — jamči poleg rezervnega zaklada in deležev čez 2200 zadrugnikov z vsem svojim premoženjem. Iz tega se razvidi, da malokateri denarni zavod nudi tolike varnosti kakor kandijanska hranilnica.

Kupite
če imate:

Kašalj

hripavost, katar in
zasliženje, oslovski

in dušljivi kašelj nič družega, kakor fino dišeče:

Kaiserjeve prsne karamele s „tremi smrekami“.

5900 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in privatnih oseb dokazuje gotov uspeh.

Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev.

Dobi se v lekarnah: Bergmann Josip, Novo mesto; Andrijanič
Novo mesto. 1-18-16

Ivan Kuntara, : tapetnik in dekoratnik :
v Šmihelu pri Rudolfovem
se priporoča slavnemu občinstvu in gg. graščakom okolice v izvršitev vsakovrstnega v stroko spadajočega dela in sobnega tapetovanja. — Za naročilo zadostuje dopisnica. 15-23-15

Josip Ogoreutz

: : v Novem mestu : :

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega oblačilnega blaga za moške in ženske po najnižji ceni.

Vsakovrstni šivalni stroji po najnižji ceni in ugodnimi plačilnimi pogoji.

Velika izbira nagrobnih vencev.

 Mlinarji.

Vedno sveža priznana najboljša
ogrška volnena in židana
mlinarska sita.

Zaloga nepremočljivega platna in plaht
za vozove.

Zunanja naročila točno in poštnoobratno.

Nizke cene.

Dobra postrežba.

161-3-2

Lepa nova hiša

10 minut oddaljena od Novega mesta, v kateri se nahaja dobro vpeljana prodajalna 119-6-6

se prodaja pod ugodnimi plačilnimi pogoji.

Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo Dol. Novic.

Zemljišče

147-3-3

na katerem stoji tudi šupa, na lepem solnčnatem kraju ter pravno za stavbo, je iz proste roke na prodaj. — Kje, pove upravnistvo Dol. Novic.

Orehov les

kupuje v hlohah in plohih od 1 cole naprej, ter prosi za tozadevne ponudbe na dotičnih postajah

tvrdka F. Kotnik

149-3-3

Verd, pošta Vrhnika (Kranjsko).

Naznanilo.

Podpisani vljudo naznanjam prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu, da izvršujem po pokojnem A. Kokalju v Beršljinu št. 27 nadalje

kamnoseško obrt.

Priporočam se tem potom slav. občinstvu, da mi blagovoli izkazati zaupanje in me posetiti s svojimi cenjenimi naročili.

Ob enem izjavljam, da se hočem potruditi, kar je v moji moči, v to, da bom v svojo stroko spadajoča dela izvrševal točno in po solidno nizki ceni.

Za obila naročila se priporočam z odličnim spoštovanjem

Josip Zagore,

kamnosek.

154-3-2